

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN
FÖR RIDLÄRARE
2002**

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN
FÖR RIDLÄRARE
2002**

© Utbildningsstyrelsen 2002

Edita Prima Oy

Helsingfors 2002

DNR **37/011/2002**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **1.7.2002**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.8.2002 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger
L 631/1998 13 § 2 mom
F 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN FÖR RIDLÄRARE

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för yrkesexamen för ridlärare.
Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.8.2002 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller
för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med be-
aktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande
utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte
lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmodellerna samt
om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms
separat.

Generaldirektörens
ställföreträdare

OLE EHRSTEDT
Ole Ehrstedt

Undervisningsrådet

JUHANI LAPIOLAHTI
Juhani Lapiolahti

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna.....	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av yrkesexamen för ridlärare	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen för ridlärare och grunderna för bedömningen	9
1 § Krav på yrkesskicklighet	9
a) Hästkännedom	9
b) Färdighet i ridning	10
c) Ridundervisning	10
d) Företagsverksamhet	10
2 § Mål och kriterier för bedömningen	11
a) Hästkännedom	11
b) Färdighet i ridning	12
c) Ridundervisning	13
d) Företagsverksamhet	14
3 § Sätten att påvisa yrkesskicklighet	15

Bilaga

Beskrivning av yrket

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erforderade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i undervisningsarrangemangen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN FÖR RIDLÄRARE

1 § Examensdelarna

Yrkesexamen för ridlärare består av fyra (1-4) obligatoriska examensdelar. Examen är avlagd när yrkesproven för samtliga examensdelar har fullgjorts med godkänt betyg.

Examensdelarna är:

1. Hästkännedom
2. Färdighet i ridning
3. Ridundervisning
4. Företagsverksamhet

HÄSTKÄNNEDOM
FÄRDIGHETER I RIDNING
RIDUNDERVISNING
FÖRETAGSVERKSAMHET

Figur 1. Delarna i yrkesexamen för ridlärare.

Kapitel 3

DEN YRKESSKICKLIGHET SOM KRÄVS FÖR YRKESEXAMEN FÖR RIDLÄRARE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

1 § Krav på yrkesskicklighet

a) Hästkännedom

Examinanderna kan planera och genomföra grundläggande och särskild skötsel av hästar. De kan välja ut en häst som lämpar sig för användning i ridskola och planera samt genomföra användningen av hästar så att hästarnas utbildningsnivå upprätthålls och utvecklas genom användningen. De kan skaffa fram, prova ut och underhålla utrustningen för en häst.

Examinanderna kan planera och genomföra utfodring inomhus och betesgång för hästarna enligt deras individuella behov. De behärskar grunderna i foderproduktion och betesutfodring samt foderanskaffning. De har kännedom om hästens fysiologi och anatomi och förstår hur hästens uppbyggnad inverkar på dess prestationsförmåga och uthållighet. De kan grunderna i veterinärmedicin och kan medicinera och vårda en häst. De vet när det finns behov att kalla på veterinär och kan vid sjukdomsfall agera som situationen kräver. De känner till grunderna i hur man skor en ridhäst och inser vilken betydelse hov-

slageriet har för hästens hälsa. De kan planera hur en häst skall skos och tillsammans med hovslagaren se till att det blir utfört.

Examinanderna kan arbeta med arbetsledaruppgifter. De tar hänsyn till arbetar- och brandskydd vid planeringen och utförandet av arbetena. De har förmåga att samarbeta och förstår betydelsen av att föregå med gott exempel. De kan ha omsorg om omgivningen kring stallet och de närliggande områdena och de områden som är avsedda för hästsport. De kan fungera som sakkunniga inom hästbranschen vid planering av ridcentra och ridostråden och beaktar hästarnas och ryttarnas behov samt kan utföra praktiska iståndsättningsarbeten. De har kännedom om den behövliga lagstiftningen och handlar enligt den samt med iakttagande av principerna för en hållbar utveckling.

De kan ge första hjälpen.

b) Färdigheter i ridning

Examinanderna kan rida sin häst i balans, takt och samlat i alla gångarter. De inser vikten av grundridning och syftet med dressyr. De kan rida dressyrrörelser på en krävande B-nivå och förstår hur rörelserna påverkar hästen. De kan hoppa hinder och har omfattat grunderna i hoppning. De kan rida olika slag av hinderövningar på en nivå om 115 cm och är på det klara med syftet med och effekten av olika hoppövningar. De kan rida i terräng och klara av terränghinder. De handlar enligt trafikreglerna och kan utnyttja terrängrittens möjligheter på ett mångsidigt sätt.

Examinanderna kan utbilda en unghäst till en tävlings-, hobby- eller undervisningshäst. De har fördjupat sig i principerna för träning och utbildning av en ridhäst och kan göra upp en tränings- och utbildningsplan med hänsyn till hästarnas individuella skillnader. De kan upprätthålla och höja hästens utbildningsnivå till en lätt A-nivå. De kan dra nytta av sina ridfärdigheter i sin egen undervisning, har omfattat principerna för inläring och vill utveckla och upprätthålla sina färdigheter. De känner till olympiagrenarnas tävlingsregler, har kännedom om de andra grenarna inom ridsporten och har gott handlag med hästar.

c) Ridundervisning

Examinanderna kan göra upp en undervisningsplan för en ridskola. De tar hänsyn till målsättningar och önskemål som gäller kunder i olika åldrar och på olika nivå. De kan planera innehållet i ridlektionerna och lektionerna i hästkännedom i enlighet med principerna för dressyr, hoppning och fältritt.

Examinanderna behärskar färdighetsundervisning och kan genomföra undervisningen på ett säkert och mångsidigt sätt med användning av olika undervisningsmetoder. De har fördjupat sig i de olika målen för ridundervisningen. De har kännedom om människans fysiologi och förstår skillnaden mellan ryttare i olika åldrar. De känner till olika typer av inläring hos människan och förstår hur dessa påverkar inläringen.

Examinanderna kan bedöma hur ryttarna utvecklas och den egna undervisningens effekt. De kan differentiera sin undervisning då situationen så kräver och förstår vilka krav som ställs för undervisning av specialgrupper. De kan använda sig av teknikens möjligheter för att förbättra åskådliggörandet och ljudåtergivningen. De kan ge undervisning i såväl dressyr och hoppning på en lätt A-nivå som i fältritt. De behärskar terminologin inom hästbranschen och i yrkesfrågor reder de sig också på något annat språk än sitt modersmål. De är medvetna om sin uppgift som fostrare och förebilder för unga. De vill utveckla sina egna färdigheter i växelverkan och mänskliga relationer.

d) Företagsverksamhet

Examinanderna är på det klara med förutsättningarna för och möjligheterna med att idka företagsverksamhet inom ridskolebranschen. De har kännedom om begreppet affärsidé och vet hur man använder den som utgångspunkt för planering och genomförande av verksamheten. De kan huvudprinciperna för grundandet av företag, bokföring och beskattning, är på det klara med grunderna i redovisning och kan göra upp en budget. De kan sköta timbokföring och fakturering samt bedöma verksamhetens lönsamhet, likviditet och soliditet. De kan prissätta ridlektioner och övriga tjänster som ridskolan erbjuder. De kan använda sig av datateknik i sitt arbete.

Examinanderna har kännedom om grunderna i marknadsföring och kan producera och marknadsföra de tjänster som ridskolan erbjuder. De inser vilken betydelse deras egen verksamhet har för den externa företagsbilden samt för företagets lönsamhet och ekonomi. De kan betjäna olika slag av kunder, agerar chosofritt och vänligt i olika interaktionssituationer och reagerar snabbt på den erhållna responsen. De förmår handla konstruktivt i olika slags problemsituationer.

Examinanderna kan bedöma kvaliteten på ridskolans tjänster och förstår vilken betydelse deras egen verksamhet har för säkerställandet och förbättrandet av kvaliteten. De har kännedom om kvalitetssystemet och kan utveckla företagets verksamhet så som kvalitetssystemet förutsätter. De är på det klara med den behövliga lagstiftningen.

2 § Mål och kriterier för bedömningen

a) Hästkännedom

Vid bedömning av denna examensdel skall särskild uppmärksamhet fästas vid följande punkter:

- hästskötsel
- val av häst enligt användningsändamål
- kännedom om hästens näringsbehov
- planering och genomförande av utfodring
- kännedom om hästens fysiologi och anatomi
- kännedom om grunderna i veterinärmedicin
- kunskaper i hovslageri
- underhåll och utprovning av utrustning
- förmansarbete
- beaktande av arbetarskydd och brandskydd
- att verka som sakkunnig inom hästbranschen
- utförande av reparationsarbeten
- kännedom om lagstiftning
- färdigheter i första hjälpen
- beaktande av miljön.

Godkänd prestation

Examinanderna behärskar de rätta och ändamålsenliga sätten att sköta hästar. De kan utföra den dagliga skötseln av hästarna och beaktar hästarnas välmåga och de etiska

värderingar och principer som anges i reglerna i de anvisningar som har godkänts för branschen. De kan ställa en häst i utställnings- och tävlingskick samt bedöma om hästen lämpar sig för sitt användningsändamål t.ex. på basis av uppbyggnaden, gångarten, rasen eller hälsotillståndet. De har kännedom om uppbyggnaden av hästens matsmältningsorgan och vet hur matsmältningen äger rum. De känner till olika foderslag och vilka näringsämnen de innehåller. De kan göra upp utfodringsplaner för hästar och hästgrupper under perioderna för inomhusutfodring och betesgång och tar hästarnas individuella skillnader i betraktande.

Examinanderna har fördjupat sig i hästens anatomi och fysiologi samt i hur hästens uppbyggnad inverkar på prestationsförmågan. Utifrån detta kan de bedöma hästens prestationsförmåga och utvecklingsförutsättningar. De har kännedom om kännetecknen för en frisk häst och hästens normala livsfunktioner samt kan känna igen de vanligaste hästsjukdomarna och deras symptom. De kan handla så att uppkomsten av skador förebyggs och vid behov ge första hjälpen. De behärskar sätten att ge de viktigaste läkemedlen och kan göra upp planer för avmaskning, vaccinering och raspning, samt förlägga genomförandet av dessa planer så att de passar in i ridskolans tidtabell. De kan planera lämpliga intervaller mellan tidpunkten för att sko en enskild häst och utvärdera huruvida skorna är lämpliga för en ridhäst samt bedöma ridhästens benställningar. De känner igen de vanligaste sätten att lägga sjukbeslag och kan såväl bräcka loss som fästa en sko. De kan underhålla och prova ut utrustningen för en häst och bedöma om utrustningen är säker. De kan utföra grundläggande reparation av utrustningen.

Examinanderna kan fungera som förmän. De har fördjupat sig i författningarna som gäller arbetar- och brandskydd samt stallkonstruktioner och miljö, och andra bestämmelser och anvisningar inom hästbranschen, så att de i egenskap av förmän kan övervaka att de efterföljs. De kan organisera arbetena på ett ekonomiskt och ändamålsenligt sätt. Deras ledarstil är flexibel, sporrande och skapar samhörighetskänsla. De känner till syftet med arbetsavtal och avtalets innehåll och förstår att den själsliga välmågan är beroende av hur interaktionen i arbetsgemenskapen fungerar och att de själva är viktiga förgrundsfigurer i detta sammanhang.

Examinanderna kan ur användarperspektiv bedöma stallets funktionsduglighet samt underlaget i manegen och planbotten. De behärskar enkla istandsättnings- och underhållsarbeten i ridskolan, såsom istandsättning av underlaget i manegen och reparation av staket. De kan ge första hjälpen och handlar säkert och flexibelt vid olycksfall. De kan gestalta ridskolans verksamhetsmiljö som en helhet så att de kan sköta hygien i stallet och paddocken samt beteshygien och ordna med gödsel- och avfallshantering. De har kännedom om torrströanvändningens inverkan och kan lagra gödsel på ett adekvat sätt. De kan organisera och ge anvisningar om sortering och återvinning av avfall på stallområdet i enlighet med principerna för en hållbar utveckling och förstår den landskapsmässiga betydelsen av att vårda miljön kring ridskolan.

b) Färdigheter i ridning

Vid bedömning av yrkesskickligheten för denna examensdel skall särskild uppmärksamhet fästas vid följande punkter:

- färdigheter i dressyr
- färdigheter i hoppning
- färdigheter i att rida i terräng och över terränghinder
- iakttagande av trafikregler

- utbildning av unghästar
- planering och genomförande av träning och utbildning av en ridhäst
- kännedom om tävlingsregler
- kännedom om specialgrenar inom ridsport
- färdigheter i hantering av hästar.

Godkänd prestation

Examinanderna kan rida hästen i takt, balans och eftergift. De behärskar rätt användning av sitsen och hjälperna samt inser deras betydelse för hästens ridbarhet. De kan på ett godtagbart sätt rida ett dressyrprogram på lätt A-nivå med tränsett. Programmet skall utöver övnings- och mellangångarter omfatta bakdelsvändning och förvänd galopp, exempelvis lätt A:0. De kan på ett godtagbart sätt rida ett dressyrprogram på medelsvår B-nivå med stångsett. I programmet skall ingå samlade gångarter, öppnor och slutor, bakdelsvändning och galoppombyten via skritt, t.ex. FEI:s lagprogram för ponnyer 1993. De kan bedöma och analysera sina egna prestationer och lägga fram förslag på hur de kan utvecklas.

Examinanderna kan rida en hoppbana på nivån 115 cm. De behärskar lätt sits och fält-sits och förstår hur den egna sitsen inverkar på hästens prestation i fråga om hopp. De kan rida banan i en bra rytm under koncentration och med mjuk anpassning. Banan skall omfatta anridningar på rakt och böjt spår, relaterade avstånd, sned anridning, anridning i trav och lång anridning. De behärskar den väg som skall ridas och förmår bedöma avstånd samt kan göra en lång/kort eftergift med handen över hindret. De kan rida på grundbana och i omhoppning samt bedöma sina egna prestationer och ge förslag till ändringar och förbättringar.

Examinanderna kan rida sin häst i terräng och hoppa olika slag av terränghinder på nivån 90 cm, t.ex. debutantklassen inom fälttävlan. De är insatta i utbildningen av unghästar så att de kan utbilda en häst till undervisnings-, hobby- eller tävlingshäst. De förmår planera och genomföra hästens utbildning och timanvändning så att hästens utbildningsnivå bevaras och utvecklas. De kan lära hästen att bli longerad, visad för hand och att gå in i transportbilen. De behandlar hästen på ett sakligt och vänligt sätt.

Examinanderna har bekantat sig med andra grenar inom ridsporten och är på det klara med de särskilda krav som handikappridning ställer. De kan tävlingsreglerna för olympiadgrenarna. De kan bedöma trafiken ur hästens synvinkel och har kännedom om trafikreglerna samt rättigheterna och skyldigheterna inom allemansrätten och iakttar dem.

c) Ridundervisning

Vid bedömning av yrkesskickligheten för denna examensdel skall särskild uppmärksamhet fästas vid följande punkter:

- planering av ridskolans undervisning
- undervisning i ridning
- kännedom om målen för ridundervisningen
- kännedom om undervisningsmetoder och inlärningsstilar
- färdigheter i undervisning
- beaktande av säkerhet
- beaktande av hästens resurser
- bedömning av undervisningen

- differentiering av undervisningen
- kännedom om grunderna i människans fysiologi
- färdigheter i att använda teknisk apparatur
- språkkunskaper
- att anamma rollen som ridlärare.

Godkänd prestation

Examinanderna kan göra upp års-, kurs- och lektionsplaner så att de ger ridskolan mångsidiga/specialiserade möjligheter att genomföra ridverksamheten. De kan bedöma hur planerna fungerar i verkligheten och fastställa huruvida de möjliggör flexibla ändringar enligt rådande situation. De kan lära ut färdigheter i ridning och hästkännedom till elever i olika åldrar i enlighet med syftet med och målet för dressyr, hoppning och fältritt. De har fördjupat sig i de fysiska, psykiska, sociala, kognitiva och affektiva målen för ridundervisningen och kan bedöma hur hästen orkar fysiskt under ridlektionerna.

Examinanderna kan åstadkomma en positiv inlärningsatmosfär och använda sig av olika undervisningsmetoder på ett mångsidigt sätt. De kan bedöma undervisningens verkningfullhet och säkerhet under den tid undervisningen pågår. Deras undervisning är elevcentrerad och interaktiv och de beaktar olika slag av elever och deras inlärningsstilar. De har kännedom om människans fysiologi och anatomi så att de kan beakta omständigheter i anknytning till dessa vid undervisningen av elever i olika åldrar. De kan vid behov differentiera sin undervisning och bedöma lämpligheten i och effekten av olika övningar.

Examinanderna kan använda fackterminologi och uttrycka sig sakligt och tydligt samt förstärka effekten av sin undervisning genom kroppsrörelser. De kan använda teknisk apparatur, såsom utrustning för ljudåtergivning, videoapparater och overheadapparater för att åskådliggöra sin undervisning. De kan ge handledning i ridning och hästskötsel också på något annat språk än sitt modersmål. Genom sitt eget handlande visar de att de har anammat ridlärarens roll som fostrare, förebild för unga, fackman inom hästbranschen och som främjare av motion som hobby.

d) Företagsverksamhet

Vid bedömning av yrkesskickligheten för denna examensdel skall särskild uppmärksamhet fästas vid följande punkter:

- kännedom om och bedömning av förutsättningarna för och möjligheterna med att idka företagsverksamhet
- kännedom om begreppet affärsidé
- kännedom om grunderna i startandet av ett företag, bokföring, beskattning och redovisning
- uppgörande av en budget
- kännedom om fakturering
- kännedom om de ekonomiska principerna för företagsverksamhet och bedömning av lönsamheten
- prissättning av produkter och tjänster
- färdigheter i att använda datateknik
- kännedom om marknadens grunder och färdigheter i marknadsföring
- färdigheter i kundbetjäning
- kvalitetsbedömning.

Examinanderna har fördjupat sig i förutsättningarna för och möjligheterna med ridskoleföretagsverksamhet så att de kan identifiera företagsspecifika konkurrensfördelar och nackdelar. De vet vilka färdigheter som stödjer en framgångsrik företagsverksamhet. På grundval av dessa kunskaper kan de bedöma sig själva och sitt eget företagande samt dra slutsatser och finna lösningar när det gäller att förkovra sig i egenskap av företagare. De har kännedom om begreppet affärsidé och kan använda den som ett redskap vid planeringen av företagsverksamheten. De kan göra upp en plan för affärsverksamheten och tillämpa den inom ridskoleverksamheten.

Examinanderna kan föra bok över ridskolans lektioner och är insatta i redovisningens grunder. De kan med hjälp av kalkyler och nyckeltal bedöma lönsamheten i ridskoleverksamheten samt tolka bokslut bl.a. vad beträffar kapital, förmögenhet, likviditet och resultat. De kan prissätta ridskolans tjänster så att marknads- och andra faktorer beaktas vid en förnuftig prissättning. De kan använda sig av datateknik vid ridskolans timbokföring, faktureringen, kontakterna med intressenter samt skaffandet av information.

Examinanderna har fördjupat sig i marknadsföring så att de kan planera en konsekvent och realistisk marknadsföring som stöder målen för ridskoleverksamheten. De kan följa upp och utveckla marknadsföringsplanen på basis av de erfarenheter som de fått. De är kundvänliga och har omfattat kundkontakten som en samtidig betjäningssituation, försäljningssituation och marknadsföringsåtgärd. De förstår vikten av kundrespons vid utvecklingen av kvalitet och kundbetjäning. De har anammat effekten av sin egen roll på företagets image och utvecklar företagsverksamheten i enlighet med kvalitetssystemet för ridskolor.

3 § Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Utgångspunkten för de fristående yrkesprov som avläggs för att påvisa yrkesskickligheten är att reda ut hur väl examinanden sammankopplar de praktiska färdigheterna med teorin och begreppen bakom dessa i relation till vad som krävs i de olika examensdelarna. Detta bedöms i huvudsak genom funktionella uppgifter, som vid behov kan kompletteras muntligt, skriftligt eller på något annat sätt.

De huvudsakliga metoderna vid bedömningen av färdigheterna skall vara arbetsprov, färdighetstester, iakttagelser av hur arbetet utförs eller simulering av arbetsverksamhet samt projektarbeten av varierande längd. Portföljer, dvs. dokumenterade bevis som påvisar den erfordrade kompetensen samt andra bedömningsförfaranden och kombinationer av dessa kan också användas. När man väljer att använda en enskild bedömningsmetod skall man beakta bl.a. hur lämplig den är för bedömning av examenskraven, hur väl den motsvarar naturlig praxis inom arbetslivet, hur väl man med dess hjälp kan skilja den önskade kompetensen från icke-kompetent kunnande, hur lätt den är att använda i olika verksamhetsmiljöer och hur klar och tydlig den är för bedömnarna och för dem som skall bedömas. För att klarlägga nivån på de kunskaper och insikter som ligger till grund för den erfordrade yrkesskickligheten kan man som stöd för det praktiska yrkesprovet använda enkäter och intervjuer, självbedömning och bedömning i grupp, skriftliga alster, diskussioner med sakkunniga personer eller andra metoder genom vilka man kan precisera nivån på examinandens kunnande.

Yrkesskickligheten skall bedömas för en examensdel i sänder så att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet för motsvarande del av examen. En

prestation som uppfyller kriterierna för bedömningen skall godkännas. Examenskommissionen har rätt att fördjupa de grunder som här har lagts fram för bedömningen men får inte förändra dem. Vid sin slutliga linjedragning kan examenskommissionen fatta beslut bl.a. rörande tyngdpunkterna för bedömningen av de olika delarna av examen, om och i vilken utsträckning en godkänd prestation får innehålla kunskap som anses vara otillräckligt, vilket slag av kunskap det då kan gälla och ifall det skall eller kan kompenseras med bättre kunnande på någon annan punkt i samma examensdel. Examenskommissionen skall vid förhandlingar med examensarrangören meddela om de beslut som gäller flexibiliteten och gränfallen och om övriga preciseringar av bedömningen. Vid förhandlingarna skall man också komma överens om den maximala andel som portföljerna får utgöra vid de fristående examina.

BILAGA

Beskrivning av yrket

Ridlärarnas huvudsakliga uppgift är att undervisa vid en ridskola. De fungerar som företagare eller i anställningsförhållande och ansvarar för planeringen och genomförandet av verksamheten. De skapar en vision av ridskolans funktioner och bedömer ridskolans lönsamhet. Till deras uppgifter hör att se till att stallet, hästarna och utrustningen sköts med beaktande av faktorer som anknyter till djurskydd och miljö. De har också hand om hästarnas utbildning.

Ridlärarna kommer med idéer om ridskoleverksamheten och organiserar den samt lär ryttare i olika åldrar att rida. De gör, antingen ensamma eller tillsammans med andra lärare eller instruktörer, upp års- och timplaner för ridskolan och ansvarar för att de förverkligas. De är medvetna om sitt ansvar när det gäller undervisningen i ridning och hästkännedom och de utvecklar nya tjänster inom branschen i enlighet med tidens anda. Deras egna kunskaper i ridning är goda. De idkar samarbete med den lokala ryttarföreningen och andra intressenter.

Antalet ryttare växer hela tiden. Finlands Ryttarförbund övervakar de godkända ridskolorna och i en kvalitetsskola är det alltid en ridlärare som ansvarar för undervisningen. Goda kunskaper i ridning och hästkännedom gör hobbyn tryggare och ger nya möjligheter att utöva ridning på ett mångsidigt och angenämt sätt. Ridskolan skall utveckla sitt eget specialkunnande för att den skall klara sig i den skärpta konkurrensen. Merparten av eleverna är flickor i åldern 10-18 år. Det förfaller som om kundkretsen ändras i en sådan riktning att antalet vuxna ökar och åldern då barnen börjar rida sjunker. Detta innebär att det behövs en ny inställning till vuxnelever och små kunder i 4-5 års åldern. Att uppfylla dessa kunders behov ger samtidigt en bra konkurrensfördel. Skapandet av en positiv arbets- och inlärningsatmosfär, behärskandet av undervisningsmetoder och insikt i olika inlärningsstilar samt elevcentrerade arbetssätt ger ridundervisningen goda utsikter att utvecklas.

Ridskolorna skall fortsättningsvis utveckla sin verksamhetsmiljö i enlighet med de utmaningar som ligger i tiden. Trivsamma och välskötta utrymmen och lokaler gör det möjligt för olika kundgrupper att utöva sin hobby i en trygg och mångsidig miljö. Ridlärarna utför också ungdomsarbete, eftersom ridskolorna erbjuder handledd eftermiddagsverksamhet och möjligheter att sköta hästar i stallet. Ridlärarna är således viktiga förgrundsfigurer i ungdomarnas liv och det är också viktigt att lärarna anammar rollen som fostrare och främjare av motion som hobby samt som företrädare för hästsporten.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/biblioteket
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
kirjasto@oph.fi
www.utbildningsstyrelsen.fi